

*necti* «a purta», *ugmu* «a merge», *plecti* «a împleti»; lituaniana are întotdeauna *-ti*: *būti* «a fi», *dūoti* «a da», *vēsti* «a duce», *ēsti* «a mânca», *gĩmti* «a se naște», *gėrti* «a bea»; letona literară are *-t* < *-ti* (conservat în dialecte); *dzert* «a bea» (dial. *dzerti*), *ēst* «a mânca» (dial. *ēsti*); *vest* «a duce», *būt* «a fi», *dol* «a da», *dzimt* «a se naște»; în vechea prusiană găsim mai multe tipuri de infinitiv: *dātwei*, *daton* (refl. *dātunsi*) și *dāt* «a da» cu *-t* < *-ti*.

După cum se știe, în indo-europeană n-au existat forme pentru infinitiv. Ele s-au constituit în epoca de formare a diferitelor ramuri de limbi înrudite.<sup>79</sup> Așa se face că chiar în idiomurile învecinate caracteristica infinitivului e alta.<sup>80</sup> Cu o singură excepție: balto-slava. Terminația *-ti*, comună ambelor grupuri lingvistice, reprezintă o formă pietrificată a dativului sau locativului singular de la teme în *-i-* (slavă) și *-t-* (baltică<sup>81</sup>). Faptul semnalat aici este, credem, concludent și constituie un argument foarte serios în favoarea unității balto-slave.

b) Spre deosebire de sanscrită și greacă, limbile balto-slave folosesc verbul «a da» fără reduplicare; cf. scr. *dādāmi* «dau», *dādasi* «dai», *dādati* «dă»; gr. *δίδωμι*, *δίδως*, *δίδεσ(ν)*; lit. *dūomi*, *dūosi*, *dūosti*; let. *duomu* (cu *-u* de la verbele tematice); un document leton din anul 1587 atestă forma *dome*, considerată de J. Endzelin<sup>82</sup> ca provenind din *duomi*; v.pr. (pers. II) *dāse* (cu *ā* de la infinitiv, *dāsīt* (pers. III); v.sl. *дамъ*, *даси* etc. (lui *a* din slavă îi corespunde în celelalte limbi indo-europene *a* sau *o*; în lituaniană *uo* < i. — e. *ō*, *ā*; în letonă *o* < *uo*. Formele *дамъ*, *даси* l-au pierdut pe *d* (cf. *дадагъ*) în epoca balto-slavă<sup>83</sup>.

c) Alternanța lui *-ī* la tema prezentului cu *-e* la infinitiv; cf. lit. *sėdime* (pers. I pl.) — «ședem» — *sedėti* (inf.) «a șede», v. sl. *сѣдимъ*—*сѣдѣти*; lit. *gulime* «zăcem» — *gulėti* «a zăcea», let. *gulēt* — *gulim*, *gulime*, *gulīms* (forme dialectale pentru pers. I pl.), v.sl. *кндѣти*—*кндимъ*.

d) În afară de apariția unor inovații,<sup>84</sup> verbul pierde, în perioada comunității lingvistice balto-slave, o serie de categorii mai vechi, conservate în alte limbi indo-europene. Dintre acestea amintim: diateza medie, conjunctivul, perfectul și augmentul.

9. În perioada unității balto-slave au loc și unele inovații de ordin sintactic.

<sup>79</sup> În dialectele grecești formele infinitivului la diateza activă s-au format destul de târziu, în orice caz după epoca protogreacă. Vezi P. Chantraine, *Историческая морфология греческого языка*, Moscova, 1953, p. 233.

<sup>80</sup> Vezi și A. Meillet, *Введение в сравнительное изучение индоевропейских языков*, Moscova—Leningrad, 1938, p. 291. Pentru alte limbi indo-europene vezi J. Friedrich, *Краткая грамматика хеттского языка*, Moscova, 1952, pp. 84—123 (passim), pp. 145—146; P. Chantraine, *op. cit.*, pp. 232—238; W. M. Lindsay, *Краткая историческая грамматика латинского языка*, Moscova, 1948, pp. 96—98; A. Ernout, *Историческая морфология латинского языка*, Moscova, 1950, pp. 204—205, 256—257, 270; M. I. Steblin-Kamenski, *Древнеисландский язык*, Moscova, 1955, pp. 129—131. În legătură cu originea infinitivului din vedică și greacă vezi E. Benveniste, *Индоевропейское именное словообразование*, Moscova, 1955, pp. 160—165.

<sup>81</sup> Vezi A. Meillet, *Общеславянский язык*, Moscova, 1951, p. 194.

<sup>82</sup> *Latviešu valodas gramatika*, p. 723.

<sup>83</sup> Vezi și J. M. Endzelin, *Древнейшие славяно-балтийские языковые связи*, p. 76. O altă părere emite V. Mažiulis. Vezi *Заметки к вопросу о древнейших отношениях балтийских и славянских языков*, pp. 5—13.

<sup>84</sup> Pentru rest, vezi J. Otrębski, *op. cit.*, «Вопросы языкознания», nr. 6, pp. 35—40.